ניעס ביי אונז אין שטארט

אידישער בחור געווינט א סקאלארשיפ

צווישען די „סקאלארשיפס", וועלכע זענען לעצטענס אויסגעטיילט געווארען פונ'ם טאראנטער אוניווערזיטעט, איז איין „סקאלארשיפ" צוגעטיילט געווארען א אידישען סטודענט, ל. ראזמינסקי, וועלכער האט געוואונען דעם ערווארד בלייק סקאלארשיפ.

זאגט, קוואטא איז א מיטעל געגען רעוואלוציאנערען און קאמוניסטען

האנארעיבעל דזשיימס דזש. דייווים, סעקרעטערי אף לייבאר אין די פאראייניגטע שטאטען און דזשענעראל דירעקטאר פון דעם לאיאל ארדער אף מון, האט אין א רעדע וואס ער האט דא געהאלטען ביי א באנקעט אין קינג עדוארד האטעל, וואס איז פון זיינעטווע־גען אראנזשירט געווארען פון דער עקזעקוטיווע פון דעם ארדער — געזאגט, אז אין די פאראייניגטע שטאטען אזוי גוט ווי אין קאנאדע איז ניטא קיין פלאץ פאר רעוואלוציאנערען און קאמוניסטען, און ס'איז דערפאר די פליכט פון אלע ענגליש־שפרעכענדע מענשען צו באזייטיגען די דאזיגע געפאהר פון זייערע לענדער.

ער האט געראטען, אז קענעדע זאל זיין זעהר פארזיכטיג מיט דעם סארט אימיגראנטען וואס קומען אריין אין לאנד.

— זי דארף בעסער זוכען קוואליטעט אנשטארט קוואנטיטעט, — האט ער געזאגט, פונקט אזוי ווי ס'ווערט געטאן אין די שטאטען.

„אין שטורם פון לעבען"

אריגינעלער העכסט־שפאנענדער ראמאן פון א ייִדישען לעבען אויף יענער זייט ים.

פון ל. לעוואנדא

איבערזעצט ספעציעל פאר'ן „אידישען זשורנאל"

(פארזעצונג.)

— פאדזואס עסספערסטו ניט?

— איך בין געגאנגען פארביי א קלויסטער, בין איך אריין צום אוועגט־תפלה, — האט די דיענסט געגענטפערט, ניט ערוואגענדיג צו קוקען דער גרעפין גלייך אין פנים אריין.

— איך ווייס דיינע אוועגט־תפלות,

— האט די גרעפין ארויסגעזאגט, דראהענדיג מיט'ן פינגער. — אויף ווייטער, מיין טייערע, זאלסטו זיין פינקטליכער. צו די אוועגט־תפלות קאסטו געהן, ווען דו ביזט פריי, און ניט, ווען מ'שיקט דיך אין א שליחות.

— כ'הער, ערלויכטענסטע פאני גרעפין. — זי האט דער גרעפין אין האנט א קוש געטאן און איז אוועק.

די גרעפין איז צוגעגאנגען צום שפיגעל, האט איהרע האר פארריכט און האט אנגעהויבען ארומצוגעהן איבער'ן בודואר אויף און אפ. ארויפקוקענדיג מיט אונגערולד אמאל אויפ'ן טיר און אמאל אויפ'ן זייגער.

אין א פערטעל שעה ארום האבען זיך דערהערט שנעלע, נאר פעסטע טריט פון א מאנספערזאן. די גרעפין איז צו־געשפרונגען צום סאפקע, האט זיך צוגעלענט אין דער פריהערדיגער פוילער, אפגעלאזטער פאזע.

ס'איז אריינגעקומען פאן אנדריי, ער איז געווען אנגעטאן אין א הוסארקע, אין לאנגע שטיוועל און מיט א רייזעטאש אויפ'ן פלייצע. ער איז אונגעצוואונגען צוגעגאנגען צו דער גרעפין און האט זיך צוגעזעצט צו איהר אויף דער סאפקע.

— א גוטען, אוועדליא, — האט ער געזאגט און האט א קוש געטאן איהר האנט. — וואס וועסטו עפעס זאגען.

— אונדאנקבארער! — האט זי געענטפערט ניט קוקענדיג אויף איהם. — וואו ביזסטו עס פארבאלען געווארען די 3 טעג? דו האסט געוואלט איבערצייגען זיך, צי וועל איך נאך דיר שיקען?

פאן אנדריי האט געגוטען דרעהען זיינע וואנצעס און האט גארניט געענטפערט.

— זאג אפען, — האט די גרעפין צוגעגעבען. — איך האב דיר דערעסען? פאר דיר איז שווער געווארען מיין... פריינטשאפט?

— ניט דו האסט מיר דערעסען, נאר די קרעדיטארען האבען מיר דערעסען — האט פאן אנדריי געענטפערט.

— פון זיי האב איך זיך עס באהאלטען די נאנצע צייט.

— קרעדיטארען? — האט די גרעפין אויסגעשריען. — וועדער חובות? לאנג דען האב איך אויסגעקופט אלע דיינע וועקסלאך? — האסטו שוין ווערער אנגעמאכט חובות? דו ווילסט מיך דורכארינען, און אין אזא צייט ווען דאס פאטערלאנד רופט צו אונז וועגען שטיצע? צי האסטו נאר יושר אין הארצען? צי ביזטו א קריסט, צי ביזטו א פאלואק? — צי איז איצט א צייט פון הולינען און געלט צו פארשווענדען? האסטו דען פארגעסען די פייערליכע שבועה — צו דיענען דעם פאטערלאנד בייטאג און ביינאכט, מיט'ן גאנצען הארצען, מיט דער גאנצער נשמה?... דו ביזטו א שבועה־ברעכער, א פארדעטער, און דו רעכענסט זיך נאך פאר א מיטגליעד פון דשאנד...

פאן אנדריי האט די פארוואורפען אויסגעהערט מיט א רוהיגער גלייכגילטיגקייט און האט זאגאר ניט א פינטעל געטאן מיט אויג.

— הער זשע, אוועדליא, — האט ער געזאגט רוהיג, שפיעלענדיג מיט די שנירלאך פון זיין הוסארקע — צו וואס איז דער מוסר. צו וואס זאלען מיר זיך קריעגען ביים געזעגענען.

— ביים געזעגענען זיך? — האט די גרעפין אויסגעשריען, איז אויפגעשפרונגען פון סאפקע און האט דאס ערשטע מאל א קוק געטאן אויף פאן אנדריי.

— יא, ביים געזעגענען זיך, — האט פאן אנדריי געענטפערט און האט זיך איינגעקוקט אין דאס דערשראקענע פנים פון דער גרעפין. — היינט פאהר איך אפ.

— וואוהין?

— אין דארף, צו מיין אלטען.

— נאך וואס?

— בעטען ביי איהם געלט אויסצוצאהלען מיינע חובות, ווארום מ'דראהעט מיר מיט טורמע.

— וואס וועט זיין, אז דער אלטער וועט ניט געבען?

— איך האף, אז ער וועט געבען, און אויב ניט, וועל איך אנטלויפען פון דאנען, וואס ווייטער פון דאנען.

— איך וויל עס אבער ניט! דו הערסט אנדריי? איך וויל ניט!

— און איך קאן ניט אנדערש, וואס רום איך האב קיין שום חשק ניט צו זיצען אין טורמעצען אין טורמע.

— אונדאנקבארער! — האט די גרעפין אויפגעוואורפען, — דו ווילסט מיך ווארפען דאן, ווען דו ווייסט, אז איך קאן ניט לעבען אהן דיר?

— וואס זשע זאל איך טון? באארעכען דו אליין.

— אה, איצט זעה איך טאקי, אז דו האסט מיך קיינמאל ניט ליעב געהאט, האט די גרעפין ארויסגעזאגט און האט דאס פנים פארשטעלט מיט א טיכעל.

זי האט געוויינט. פאן אנדריי איז געזעסען א פאר מינוט, דערנאך איז ער אויפגעשטאנען, איז צוגעגאנגען צו דער גרעפין, האט איהר דערלאנגט די רעכטע האנט און געזאגט:

— נו, רעכט, טייערע אוועדליע, לאמיר זיך צוזעגענען.

— ניין, — האט די גרעפין אויסגעשריען און האט אנגעבאפט אנדריי'ן פאר ביידע הענט, — איך וועל דיך ניט ארויסלאזען! דו וועסט ניט פאהרען. איך פארבאט עס דיר.

— אבער, — האט פאן אנדריי געווען אנגעהויבען.

— ווייניעל דארפסטו? — האט די גרעפין איהם איבערגעשלאגען.

— צום וועניגסטען, א דריי טויזענטער.

— דריי טויזענט! — אזא סומע פארמאג איך איצט ניט, דער פארוואלטער האט נאך ניט צוגעשיקט.

— איך האב עס געוואוסט, דערי־בער האב איך ניט געוואלט בעטען ביי דיר.

— נאר... ווארט אויס! — האט זי ארויסגעזאגט און האט זיך פארטראכט.

— נעה ניט אוועק... שוין, יא.

זי איז שנעל צוגעגאנגען צום ווינ־קעל־טישעל, האט אנגעצונדען א ליכט און איז מיט דעם ארויסגעלאפען פון כו־דואר. אין א פאר מינוט ארום האט זי זיך אומגעקעהרט מיט א פעקעל בילעטען אין דער האנט.

— אט האסטו דיר דריי טויזענטער,

— האט זי געזאגט אפגעבענדיג אנ־דריען דאס געלט. — דאס איז קהל'שע געלט, פון דער זשאנד־קאסע. איך נעהם עס בתור הלואה. דו זעהסט, אז צוליעב דיר איז פאר מיר קיין קרבן ניט צו־גרויס. ואלסטו שוין איצט זיין בארעכענטער. פארשווענד ניט מעהר, רואיניר מיך ניט מיינע גוטען זענען שוין אזוי אויך חרוב. אין גיכען וועט שוין קיין „פאנטשינא" גאר ניט זיין. די פויערים בונטעווען זיך, גנבה'נען און ראבעווען, פאר יעדע אר־בייט דארף מען זיך צו זיי בוקען, און דערנאך וועט מען זיי נאך דארפען צאה־לען. די ערד וועט אויך צו זיי אריבער, און אין הויז דארף דער פיהר זיין דער זעלבער ווי פריהער. דארפסט דאך פאר־שטעהן, אז איצט איז קיין צייט ניט צו וואר־פען געלד.

(ווערט פארזעצט)

אין שטורם פון לעבען

אריגינעלער העכסט־שפאנענדער ראמאן פון א ייִדישען לעבען אויף יענער זייט ים.

פון ל. לעוואנדא

איבערזעצט ספעציעל פאר'ן „אידישען זשורנאל"

(פארזעצונג.)

— פאדזואס עסספערסטו ניט?

— איך בין געגאנגען פארביי א קלויסטער, בין איך אריין צום אוועגט־תפלה, — האט די דיענסט געענטפערט, ניט ערוואגענדיג צו קוקען דער גרעפין גלייך אין פנים אריין.

— איך ווייס דיינע אוועגט־תפלות,

— האט די גרעפין ארויסגעזאגט, דראהענדיג מיט'ן פינגער. — אויף ווייטער, מיין טייערע, זאלסטו זיין פינקטליכער. צו די אוועגט־תפלות קאסטו געהן, ווען דו ביזט פריי, און ניט, ווען מ'שיקט דיך אין א שליחות.

— כ'הער, ערלויכטענסטע פאני גרעפין. — זי האט דער גרעפין אין האנט א קוש געטאן און איז אוועק.

די גרעפין איז צוגעגאנגען צום שפיגעל, האט איהרע האר פארריכט און האט אנגעהויבען ארומצוגעהן איבער'ן בודואר אויף און אפ. ארויפקוקענדיג מיט אונגערולד אמאל אויפ'ן טיר און אמאל אויפ'ן זייגער.

אין א פערטעל שעה ארום האבען זיך דערהערט שנעלע, נאר פעסטע טריט פון א מאנספערזאן. די גרעפין איז צו־געשפרונגען צום סאפקע, האט זיך צוגע־לענט אין דער פריהערדיגער פוילער, אפ־געלאזטער פאזע.

ס'איז אריינגעקומען פאן אנדריי, ער איז געווען אנגעטאן אין א הוסארקע, אין לאנגע שטיוועל און מיט א רייזע־טאש אויפ'ן פלייצע. ער איז אונגע־צוואונגען צוגעגאנגען צו דער גרעפין און האט זיך צוגעזעצט צו איהר אויף דער סאפקע.

— א גוטען, אוועדליא, — האט ער געזאגט און האט א קוש געטאן איהר האנט. — וואס וועסטו עפעס זאגען.

— אונדאנקבארער! — האט זי גע־ענטפערט ניט קוקענדיג אויף איהם. — וואו ביזסטו עס פארבאלען געווארען די 3 טעג? דו האסט געוואלט איבערצייגען זיך, צי וועל איך נאך דיר שיקען?

פאן אנדריי האט געגוטען דרע־הען זיינע וואנצעס און האט גארניט געענטפערט.

— זאג אפען, — האט די גרעפין צוגעגעבען. — איך האב דיר דערעסען? פאר דיר איז שווער געווארען מיין... פריינטשאפט?

— ניט דו האסט מיר דערעסען, נאר די קרעדיטארען האבען מיר דער־עסען — האט פאן אנדריי געענטפערט.

— פון זיי האב איך זיך עס באהאלטען די נאנצע צייט.

— קרעדיטארען? — האט די גרע־פין אויסגעשריען. — וועדער חובות? לאנג דען האב איך אויסגעקופט אלע דיי־נע וועקסלאך? — האסטו שוין ווערער אנגעמאכט חובות? דו ווילסט מיך דור־ארינען, און אין אזא צייט ווען דאס פאר־טערלאנד רופט צו אונז וועגען שטיצע? צי האסטו נאר יושר אין הארצען? צי ביזטו א קריסט, צי ביזטו א פאלואק? — צי איז איצט א צייט פון הולינען און געלט צו פארשווענדען? האסטו דען פארגעסען די פייערליכע שבועה — צו דיענען דעם פאטערלאנד בייטאג און ביי־נאכט, מיט'ן גאנצען הארצען, מיט דער גאנצער נשמה?... דו ביזטו א שבועה־ברעכער, א פארדעטער, און דו רעכענסט זיך נאך פאר א מיטגליעד פון דשאנד...

פאן אנדריי האט די פארוואורפען אויסגעהערט מיט א רוהיגער גלייכגיל־טיגקייט און האט זאגאר ניט א פינטעל געטאן מיט אויג.

— הער זשע, אוועדליא, — האט ער געזאגט רוהיג, שפיעלענדיג מיט די שנירלאך פון זיין הוסארקע — צו וואס איז דער מוסר. צו וואס זאלען מיר זיך קריעגען ביים געזעגענען.

— ביים געזעגענען זיך? — האט די גרעפין אויסגעשריען, איז אויפגע־שפרונגען פון סאפקע און האט דאס ערש־טע מאל א קוק געטאן אויף פאן אנדריי.

— יא, ביים געזעגענען זיך, — האט פאן אנדריי געענטפערט און האט זיך איינגעקוקט אין דאס דערשראקענע פנים פון דער גרעפין. — היינט פאהר איך אפ.

— וואוהין?

— אין דארף, צו מיין אלטען.

— נאך וואס?

— בעטען ביי איהם געלט אויסצו־צאהלען מיינע חובות, ווארום מ'דראהעט מיר מיט טורמע.

— וואס וועט זיין, אז דער אלטער וועט ניט געבען?

— איך האף, אז ער וועט געבען, און אויב ניט, וועל איך אנטלויפען פון דאנען, וואס ווייטער פון דאנען.

— איך וויל עס אבער ניט! דו הערסט אנדריי? איך וויל ניט!

— און איך קאן ניט אנדערש, וואס רום איך האב קיין שום חשק ניט צו זיצען אין טורמעצען אין טורמע.

— אונדאנקבארער! — האט די גרעפין אויפגעוואורפען, — דו ווילסט מיך ווארפען דאן, ווען דו ווייסט, אז איך קאן ניט לעבען אהן דיר?

— וואס זשע זאל איך טון? באר־עכען דו אליין.

— אה, איצט זעה איך טאקי, אז דו האסט מיך קיינמאל ניט ליעב געהאט, האט די גרעפין ארויסגעזאגט און האט דאס פנים פארשטעלט מיט א טיכעל.

זי האט געוויינט. פאן אנדריי איז געזעסען א פאר מינוט, דערנאך איז ער אויפגעשטאנען, איז צוגעגאנגען צו דער גרעפין, האט איהר דערלאנגט די רעכ־טע האנט און געזאגט:

— נו, רעכט, טייערע אוועדליע, לאמיר זיך צוזעגענען.

— ניין, — האט די גרעפין אויס־געשריען און האט אנגעבאפט אנדריי'ן פאר ביידע הענט, — איך וועל דיך ניט ארויסלאזען! דו וועסט ניט פאהרען. איך פארבאט עס דיר.

— אבער, — האט פאן אנדריי גע־ווען אנגעהויבען.

— ווייניעל דארפסטו? — האט די גרעפין איהם איבערגעשלאגען.

— צום וועניגסטען, א דריי טוי־זענטער.

— דריי טויזענט! — אזא סומע פארמאג איך איצט ניט, דער פארוואל־טער האט נאך ניט צוגעשיקט.

— איך האב עס געוואוסט, דערי־בער האב איך ניט געוואלט בעטען ביי דיר.

— נאר... ווארט אויס! — האט זי ארויסגעזאגט און האט זיך פארטראכט.

— נעה ניט אוועק... שוין, יא.

זי איז שנעל צוגעגאנגען צום ווינ־קעל־טישעל, האט אנגעצונדען א ליכט און איז מיט דעם ארויסגעלאפען פון כו־דואר. אין א פאר מינוט ארום האט זי

גערעטעוועט פון וואסער, שטארבט ער פון הארץ־פעהלער

הערי פערלעי, א טאראנטער יונ־גערמאן, 24 יאהר אלט, איז געשטארבען מיט צוויי שטונדען שפעטער, נאכדעם ווי ער איז געדאטעוועט געווארען פון דערטרונקען ווערען.

פערלעי, צוזאמען מיט זיין פרוי און קינד זענען אוועקגעפאהרען קיין גרימס־בי זיך באדען. אין וואסער איז פערלעי געווען בלויז עטליכע מינוט, און באלד האט מען באמערקט אז ער טרינקט זיך. א דאנק דער שנעלער הילף פון א יונגען אינגעל איז פערלעי ארויסגעראטעוועט געווארען פון וואסער און איז ארויפגע־בראכט געווארען אויפ'ן ברעג.

ער איז די נאנצע צייט געווען אין א האלב פאר'חלש'טען צושטאנד, און טראץ אלע באמיהונגען צו ברענגען איהם צוריק צום לעבען, איז ער דאך אין צוויי שטונדען ארום געשטארבען.

אן אונטערזוכונג האט געוויזען, אז ער איז געשטארבען פון א הארץ־פעה־לער.

אינגעל געראטעוועט פון דער־טרונקען ווערען

אייוואר פיליפס, אן עלף יעהריגער אינגעל פון 119 דזשאהנס עוו., איז גע־ראטעוועט געווארען פונקט אין דער מר־גוט ווען ער האט שוין אנגעהויבען אראפזינקען אונטער'ן וואסער.

ער האט נאך אבער צייט געהאט צו רופען נאך הילף, און א לייף־סייווער האט עס צום גליק דערהערט און האט איהם אין צייט ארויסגעראטעוועט.

בלוי־ווייסער פלאג ביים עקזיבישאן

א בלוי־ווייסער פלאג האט געפלא־טערט אונטער דעם יוניאן־דזשעק אויף דעם מאנופעקטשורערס בילדינג ביים עקזיבישאן.

דער פלאג איז געשיקט געווארען אהער פון וועמבלעי, אלס אנערקענונג צו דער היגער אויסשטעלונג.

ווייזט וואונדער אין דער לופטען

אויסער די דרייצעהן וואונדער וואס מ'קען זעהן ביים עקזיבישאן, זעהען יעצט די באזוכער א פערצעהנטען וואונדער

מיס ליליאן באיער, א 19 יעהריגע מיידעל, באוויזט אזעלכע איבערנאטיר־ליכע וואונדער אין דער לופטען, אז עס פארכאפט ממש דעם אטעם ביי אלע צו־זעהער.

מיס באיער האט זיך שבת אויפגע־הויבען מיט א לופט־שיף נאנץ הויך, נאכדעם האט זי זיך אראפגעלאזט אויף א פאראשוט, און ביים ענדע איז זי גע־בליבען הענגען צוהאלטענדיג זיך בלויז מיט די צייהן. די לופט שיף איז געווען אזוי הויך, אז אלע האבען געשווידערט פון דעם נעראנק וואס ס'וואלט מיט דעם מיידעל פאסירט ווען זי פאלט אראפ.

צו אלעמענס גרויסער איבעראשונג האט זי אנגעהויבען זיך וואר־פען, אי־בערקעהרען און נאך עהנליכע געוואגטע זאכען — אלץ אין דער הויך.

פיעלע מענשען האבען עס ניט גע־קענט צוקוקען און האבען געמוזט אראפ־לאזען די קעפ.

מילך ווערט טייערער

פון היינט אינדערפריה וועלען די בעל־הבית'ס פון קרינען בלויז 15 פיינט מיקעסט פאר א דאלאר אנשטארט 17 מיקעסט ווי זיי האבען געקראגען דעם נאנצען זומער.

מ'גלייבט אז דער דאזיגער פרייז, וועט אזוי אנהאלטען ביז אפריל 1926, סיידען עפעס אונערוואר־טעטעס זאל פאר־סידען און דער פרייז זאל אין מיטען דער צייט פאלען.

CITY OF TORONTO
טעקסעס 1925

דריטער אינסטאלמענט פעליג סעפטעמבער 4

לעצטע איינצאהלונג

מאכט אייערע צאהלונגען לעצטע טאג. מיילט אייער טשעק אין פארמיידט דעם ראש אינ'ם לעצטען מאמענט און טעקס ביל מיט א נעסטעמפטען אדרעסירטען קאנווערט, פאר'ן צוריקנעשיקטע רעסיט.

ווינשט אלע אייערע פריינט

א גוט און מזל־דיג יאהר

דורכן

„אידישען זשורנאל"

א „שנה טובה"

וועט אייך מאסטען פיעל ביילינער ווי דרוקען קארדס און וועט געלעזען ווערען פון טויזענטער. מענשען

אדווערטייזט אייערע „וואנט־עדס"

דורכ'ן טעלעפאן

אין טאראנטא'ס איינציגע אידישע טעגליכע צייטונג

— דער —

„אידישער זשורנאל"

אין טאראנטא'ס איינציגע אידישע טעגליכע צייטונג

וואס איהר דארפט טאן:

זוכט איהר ארבייטער?
ווילט איהר פארקויפען אדער קויפען א הויז?
ווילט איהר קויפען אדער פארקויפען אייער ביזנעס?
ווילט איהר רענטען אדער פארענטען אייער פוירנישד רום אדער אפארטמענט?
ווילט איהר עטוואס פערזענליכעס?
ווילט איהר קויפען אדער פארקויפען אייער פיירניטשור?
זוכט איהר א פארטנער, אדער פארשיעדענע אנדערע ביזנעס געלעגענהייט?

אויב איהר זייט מיט אייער יעצטיגע ביזנעס ניט צופריד דען, ווייל זי איז צו קליין אדער צו גרויס פאר אייך און איהר ווילט זי פארקויפען —

אויב איהר זוכט א ביזנעס צו וועלכע עס זאל זיך ניט פאדערען קיין גרויסען פאפיטאל, און מען זאל ניט שווער ארבייטענדיג קענען מאכען פון איהר א שעהנעס לעבען —

אין אנדערע ווערטער: אויב איהר ווילט פארקויפען אייער ביזנעס און איהר זוכט א קויפער, אדער איהר ווילט קויפען א ביזנעס און איהר זוכט א פארקויפער —

נעהמט דעם טעלעפאן אין האנט און רופט:

עדלייך 3967

פרעגט פאר דעם קלאסיפייד דעפארטמענט. אן ערפאהרענער „וואנטעד" נעהמער וועט אייך געבען די העפיכסטע באדינונג און וועט ביי אייך נעהמען דעם אדווערטייזמענט, און גלייך אויף מארגען אין דער פרייה וועלען שוין טויזענטער לעזער לעזען וואס איהר האט צו זאגען.

פארשיעדענעס צו קויפען און פערקויפען צו

פארדענטען אדער רענטען

אלעס וואס איהר ווילט אז דער ברייטער עולם זאל וויסען

דאן רופט אונז אפ, און מיר וועלען עס טון פאר אייך.

באנוצט זיך מיט דעם געלעגענהייט און טעלעפאנירט

Adelaide 3967

דאס איבערינע לאזט איבער צו אונז צו באזארגען